

32007L0066

20.12.2007.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 335/31

DIREKTIVA 2007/66/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. prosinca 2007.****o izmjeni direktiva Vijeća 89/665/EEZ i 92/13/EEZ u vezi s poboljšanjem učinkovitosti postupaka pravne zaštite koji se odnose na sklapanje ugovora o javnoj nabavi****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

(1) Direktive Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima ⁽⁴⁾, i 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog

gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru ⁽⁵⁾, odnose se na postupke pravne zaštite vezano uz ugovore koje sklapaju javni naručitelji, kako je navedeno u članku 1. stavku 9. Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama ⁽⁶⁾, i naručitelji, kako je navedeno u članku 2. Direktive 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga ⁽⁷⁾. Direktivama 89/665/EEZ i 92/13/EEZ treba se osigurati učinkovita primjena direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ.

(2) Stoga se direktive 89/665/EEZ i 92/13/EEZ primjenjuju samo na ugovore koji potpadaju u područje primjene direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ prema tumačenju Suda Europskih zajednica, bez obzira na to koji se postupak nadmetanja ili sredstva poziva na nadmetanje koriste, uključujući natječaje, sustave kvalifikacija i dinamičke sustave nabave. Prema pravnoj praksi Suda EZ-a, potrebno je da države članice osiguraju i imaju na raspolaganju učinkovite i brze pravne lijekove protiv odluka koje donose javni naručitelji i naručitelji o tome spada li pojedini ugovor u osobno i predmetno područje primjene direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ.

(3) Savjetovanje sa zainteresiranim stranama i sudska praksa Suda EZ-a pokazali su određeni broj slabosti mehanizma pravne zaštite u državama članicama. Kao posljedica tih slabosti, mehanizmima predviđenim u direktivama 89/665/EEZ i 92/13/EEZ nije moguće uvijek osigurati poštovanje prava Zajednice, posebno u fazi kad se ta kršenja još mogu ispraviti. Stoga je potrebno ojačati jamčenje transparentnosti i nediskriminacije, što se nastoji postići tim direktivama, da bi se osiguralo da

⁽¹⁾ SL C 93, 27.4.2007., str. 16.

⁽²⁾ SL C 146, 30.6.2007., str. 69.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 21. lipnja 2007. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 15. studenoga 2007.

⁽⁴⁾ SL L 395, 30.12.1989., str. 33. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 92/50/EEZ (SL L 209, 24.7.1992., str. 1.).

⁽⁵⁾ SL L 76, 23.3.1992., str. 14. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2006/97/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 107.).

⁽⁶⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 114. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2006/97/EZ.

⁽⁷⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2006/97/EZ.

Zajednica kao cjelina ima koristi od pozitivnih učinaka modernizacije i pojednostavljenja propisa o javnoj nabavi, što se postiglo direktivama 2004/18/EZ i 2004/17/EZ. Stoga je potrebno izmijeniti direktive 89/665/EEZ i 92/13/EEZ dodavanjem točnih objašnjenja, kojima će se omogućiti postizanje rezultata kojima se zakonima Zajednice teži.

- (4) Zamijećene slabosti posebno uključuju nedostatak roka u kojem se omogućuje učinkovita pravna zaštita u periodu između donošenja odluke o odabiru i sklapanja pojedinog ugovora. To ponekad dovodi do toga da javni naručitelji i naručitelji, koji nastoje učiniti nepovratnim učinke spornih odluka o odabiru, vrlo brzo pristupaju potpisivanju ugovora. Da bi se ispravila ta slabost, što je ozbiljna smetnja pružanju učinkovite pravne zaštite zainteresiranim ponuditeljima, naime onim ponuditeljima koji još nisu konačno isključeni, potrebno je predvidjeti minimalni rok mirovanja u kojem se obustavlja sklapanje dotičnog ugovora, bez obzira na to dolazi li do sklapanja ugovora za vrijeme potpisivanja ugovora ili ne.
- (5) Kod određivanja trajanja minimalnog roka mirovanja potrebno je voditi računa o različitim sredstvima komunikacije. Ako se koriste brza sredstva komunikacije, može se predvidjeti kraći rok nego ako se koriste druga sredstva komunikacije. U ovoj su Direktivi predviđeni samo najkraći rokovi mirovanja. Države članice mogu slobodno uvesti ili zadržati rokove koji su duži od tih minimalnih rokova. Države članice mogu također slobodno odlučivati koji će se rokovi primjenjivati, ako se kumulativno koriste različita sredstva komunikacije.
- (6) Rok mirovanja trebao bi zainteresiranim ponuditeljima dati dovoljno vremena za ispitivanje odluke o odabiru i procjenu trebaju li pokrenuti postupak pravne zaštite. Prilikom obavješćivanja o odluci o odabiru zainteresiranim ponuditeljima moraju se dostaviti i potrebne informacije koje su im bitne za pokretanje učinkovite pravne zaštite. Isto se na odgovarajući način primjenjuje i na natjecatelje, ako im javni naručitelj ili naručitelj nije pravodobno stavio na raspolaganje informacije o odbijanju njihovog zahtjeva za sudjelovanje.
- (7) Među takve potrebne informacije posebno je uključen sažetak odgovarajućih razloga, kako je navedeno u članku 41. Direktive 2004/18/EZ i u članku 49. Direktive 2004/17/EZ. Budući da se trajanje roka mirovanja razlikuje od jedne do druge države članice, također je važno da se zainteresirane ponuditelje i natjecatelje obavijesti i o točnom razdoblju koje im je na raspolaganju za pokretanje pravne zaštite.
- (8) Ne predviđa se primjena te vrste minimalnog roka mirovanja ako u Direktivi 2004/18/EZ ili u Direktivi 2004/17/EZ nije propisana prethodna objava poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*, posebno u slučajevima iznimne žurnosti, kako je predviđeno u članku 31. stavku 1. točki (c) Direktive 2004/18/EZ ili u članku 40. stavku 3. točki (d) Direktive 2004/17/EZ. U tim slučajevima dovoljno je predvidjeti učinkovite postupke pravne zaštite nakon sklapanja ugovora. Isto tako nije potreban rok mirovanja ako se radi samo o jednom ponuditelju koji je odabran za sklapanje ugovora i nema drugih zainteresiranih natjecatelja. U tom slučaju nema drugih osoba koje su preostale u postupku nadmetanja koje bi bile zainteresirane za primanje obavijesti i korištenje roka mirovanja koje omogućuje učinkovitu pravnu zaštitu.
- (9) Osim toga, kad su u pitanju ugovori na temelju okvirnog sporazuma ili dinamičkog sustava nabave, obvezan rok mirovanja mogao bi negativno utjecati na učinkovitost koja se željela postići takvim postupcima nadmetanja. Stoga je potrebno da države članice, umjesto uvođenja obveznog roka mirovanja, imaju mogućnost predvidjeti nevaženje kao djelotvornu kaznu u skladu s člankom 2.d objiju direktiva 89/665/EEZ i 92/13/EEZ za kršenje druge alineje drugog podstavka članka 32. stavka 4. i članka 33. stavaka 5. i 6. Direktive 2004/18/EZ, te članka 15. stavaka 5. i 6. Direktive 2004/17/EZ.
- (10) U slučajevima navedenim u članku 40. stavku 3. točki (i) Direktive 2004/17/EZ, za ugovore koji se temelje na okvirnom sporazumu nije potrebna prethodna objava poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*. U tim slučajevima nije potrebno da je rok mirovanja obvezan.
- (11) Kada država članica zahtijeva da osoba koja namjerava koristiti postupak pravne zaštite o svojoj namjeri obavijesti javnog naručitelja ili naručitelja, potrebno je naglasiti da to ne smije utjecati na rok mirovanja ili neki drugi rok za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu. Osim toga, kada država članica zahtijeva da takva osoba najprije zatraži pravnu zaštitu kod javnog naručitelja ili naručitelja, potrebno je da ta osoba ima na raspolaganju razuman minimalan rok u kojem će se obratiti tijelu nadležnom za pravnu zaštitu prije sklapanja ugovora, u slučaju da osoba želi dati prigovor na odgovor ili izostanak odgovora javnog naručitelja ili naručitelja.

- (12) Zahtjev za pravnu zaštitu netom prije isteka minimalnog roka mirovanja ne smije dovesti do toga da tijelo nadležno za postupak pravne zaštite nema dovoljno minimalnog vremena potrebnog za djelovanje, posebno za produžetak roka mirovanja za sklapanje ugovora. Stoga je potrebno predvidjeti neovisan minimalni rok mirovanja koji neće isteći prije nego što tijelo nadležno za pravnu zaštitu donese odluku o podnesenom zahtjevu. To ne bi trebalo spriječiti tijelo nadležno za pravnu zaštitu u donošenju prethodne procjene je li pravna zaštita kao takva dopustiva. Države članice mogu predvidjeti da će taj rok završiti kad tijelo nadležno za pravnu zaštitu donese odluku o primjeni privremenih mjera, uključujući daljnju obustavu sklapanja ugovora, ili kad tijelo nadležno za pravnu zaštitu donese odluku o osnovanosti slučaja, posebno o podnesenom zahtjevu za ukidanje nezakonite odluke.
- (13) Da bi se spriječilo izravno nezakonito sklapanje ugovora, što je Sud EZ-a nazvao najozbiljnijim kršenjem prava Zajednice u području javne nabave, od strane javnih naručitelja ili naručitelja, potrebno je predvidjeti odredbe za učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće kazne. Zato se ugovor koji je sklopljen na temelju nezakonite izravne pogodbe u načelu treba smatrati nevažećim. Nevaženje ne bi trebalo biti automatsko, nego je potrebno da ga utvrdi neovisno tijelo nadležno za pravnu zaštitu ili da proizlazi iz odluke takvog tijela.
- (14) Nevaženje je najdjelotvornije sredstvo za ponovno uspostavljanje nadmetanja i stvaranje novih poslovnih mogućnosti za one gospodarske subjekte kojima je nezakonito oduzeta mogućnost nadmetanja. Izravne pogodbe u smislu značenja ove Direktive jesu sva sklapanja ugovora koja su provedena bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije* u smislu Direktive 2004/18/EZ. To odgovara postupku bez prethodnog poziva za nadmetanje u smislu Direktive 2004/17/EZ.
- (15) Moguća opravdanja za izravne pogodbe u smislu ove Direktive mogu biti izuzeća u člancima 10. do 18. Direktive 2004/18/EZ, primjena članka 31., članka 61. ili članka 68. Direktive 2004/18/EZ, sklapanje ugovora o javnim uslugama u skladu s člankom 21. Direktive 2004/18/EZ ili zakonsko „interno” sklapanje ugovora prema tumačenju Suda EZ-a.
- (16) Isto se primjenjuje na ugovore koji ispunjavaju uvjete za izuzeća ili posebne aranžmane, u skladu s člankom 5. stavkom 2., člancima 18. do 26., člancima 29. i 30. ili člankom 62. Direktive 2004/17/EZ, na slučajeve kad se primjenjuje članak 40. stavak 3. Direktive 2004/17/EZ ili na sklapanje ugovora o javnim uslugama u skladu s člankom 32. Direktive 2004/17/EZ.
- (17) Postupak pravne zaštite treba biti dostupan bilo kojoj osobi koja ima ili je imala interes za dobivanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu zbog navodnog kršenja.
- (18) Da bi se spriječila ozbiljna kršenja obaveznog roka mirovanja i automatske obustave, što su preduvjeti učinkovite pravne zaštite, potrebno je primjenjivati učinkovite kazne. Ugovore koji su sklopljeni uz povrede roka mirovanja ili automatske obustave potrebno je u načelu smatrati nevažećim, ako su povrede počinjene u kombinaciji s kršenjima Direktive 2004/18/EZ ili Direktive 2004/17/EZ do te mjere da ta kršenja utječu na izgleda ponuditelja koji su zatražili pravnu zaštitu da bi dobili ugovor.
- (19) U slučaju drugih kršenja odredaba formalne prirode države članice mogu smatrati načelo nevaženja neprikladnim. U tim slučajevima potrebno je da države članice imaju mogućnost predvidjeti alternativne kazne. Potrebno je da su alternativne kazne ograničene na nametanje novčanih kazni, koje se plaćaju tijelu koje je neovisno o javnom naručitelju ili naručitelju, ili na skraćivanje trajanja ugovora. Države članice same će utvrditi pojedinih alternativnih kazni i pravila njihove primjene.
- (20) Ovom se Direktivom ne isključuje primjena strožih kazni u skladu s nacionalnim pravom.
- (21) Cilj koji je potrebno postići kada države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da se ugovor smatra nevažećim jest da se više ne primjenjuju i ne provode prava i obveze strana u okviru ugovora. Posljedice, koje proizlaze iz činjenice da se ugovor smatra nevažećim, potrebno je utvrditi u pravu pojedinih država. Nacionalni zakoni mogu stoga npr. predvidjeti retroaktivno poništavanje svih ugovornih obveza (*ex tunc*) ili obratno, ograničiti djelovanje poništenja na one obveze koje se još moraju ispuniti (*ex nunc*). To ne smije dovesti do toga da nedostaju stroge kazne za slučaj da su obveze koje proistječu iz nekog ugovora već u potpunosti ili gotovo potpuno ispunjene. U tim slučajevima potrebno je da države članice također predvide alternativne kazne, uzimajući u obzir opseg do kojeg je ugovor još važeći prema nacionalnim zakonima. Na isti je način potrebno nacionalnim pravom utvrditi i posljedice vezane uz mogući povrat iznosa koji su možda već plaćeni, kao i uz ostale oblike mogućih naknada, uključujući povrat vrijednosti ako naknada u naturi nije moguća.

- (22) Ipak, da bi se osigurala razmjernost sankcija koje se primjenjuju, države članice mogu tijelu nadležnom za postupak pravne zaštite ostaviti mogućnost da ne dovodi u pitanje ugovor, ili da prizna neke ili sve njegove privremene učinke, kad izvanredne okolnosti pojedinog slučaja zahtijevaju da se poštuju određeni prevladavajući razlozi vezani uz opći interes. U tim slučajevima potrebno je umjesto toga primijeniti alternativne kazne. Tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o javnom naručitelju ili naručitelju, treba preispitati sve važne aspekte da bi ustanovilo zahtijevaju li prevladavajući razlozi vezani uz opći interes da učinci ugovora ostanu na snazi.
- (23) U iznimnim slučajevima odmah nakon poništenja ugovora dozvoljeno je korištenje pregovaračkog postupka bez objave poziva na nadmetanje u smislu članka 31. Direktive 2004/18/EZ ili članka 40. stavka 3. Direktive 2004/17/EZ. Primjena prevladavajućih razloga mogla bi biti opravdana ako u takvim slučajevima, zbog tehničkih ili drugih uvjerljivih razloga, u toj fazi preostale ugovorne obveze može ispuniti samo gospodarski subjekt s kojim je sklopljen ugovor.
- (24) Gospodarski interesi koji proizlaze iz valjanosti ugovora mogu se smatrati prevladavajućim razlozima samo ako bi u iznimnim okolnostima nevaženje ugovora dovelo do nerazmjernih posljedica. Međutim, gospodarski interesi izravno vezani s pojedinim ugovorom nisu prevladavajući razlozi.
- (25) Dodatno, zbog potrebe da se dugoročno osigura pravna sigurnost vezano uz odluke javnih naručitelja i naručitelja, potrebno je utvrditi primjeren minimalan rok zastare za pravnu zaštitu, u kojem se može zatražiti ispitivanje valjanosti pojedinog ugovora.
- (26) Da bi se izbjegla pravna nesigurnost koja bi mogla proizaći iz nevaženja, potrebno je da države članice predvide izuzeća odluka o nevaženju u slučajevima kad javni naručitelj ili naručitelj smatra da je dopušteno neposredno sklapanje ugovora bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije* u skladu s direktivama 2004/18/EZ i 2004/17/EZ i kad je primijenjen minimalan rok mirovanja kojim se omogućava učinkovita primjena pravnog lijeka. Dobrovoljna objava kojom se aktivira rok mirovanja ne znači proširenje obveza koje proizlaze iz Direktive 2004/18/EZ ili Direktive 2004/17/EZ.
- (27) Budući da se ovom Direktivom jačaju nacionalni postupci pravne zaštite država članica, posebno u slučajevima nezakonitog neposrednog sklapanja, potrebno je poticati gospodarske subjekte da se koriste tim novim mehanizmima. Zbog razloga pravne sigurnosti nevaženje ugovora ograničava se na određeno razdoblje. Treba poštovati rokove važenja.
- (28) Jačanje učinkovitosti nacionalnih postupaka pravne zaštite trebalo bi ohrabriti zainteresirane da se češće koriste mogućnošću pravne zaštite postupkom prethodnog rješavanja prije sklapanja ugovora. U tim okolnostima korektivni mehanizam treba preusmjeriti na ozbiljnija kršenja prava Zajednice o javnim nabavama.
- (29) Gotovo se nikad nije koristio dobrovoljni sustav ovjeravanja, predviđen u Direktivi 92/13/EEZ, prema kojem naručitelji imaju mogućnost da se redovitim preispitivanjima provjerava sukladnost s pravom njihovih postupaka nabave. Stoga on nije svrsishodan u sprečavanju većeg broja kršenja prava Zajednice u području javne nabave. S druge strane, obveza država članica, nametnuta Direktivom 92/13/EEZ da osiguravaju stalna tijela ovlaštena u tu svrhu, predstavlja administrativne troškove održavanja, što više nije opravdano u svjetlu nedostatka stvarnog interesa naručitelja. Stoga je potrebno ukinuti sustav ovjeravanja.
- (30) Isto tako, ni postupak mirenja predviđen u Direktivi 92/13/EEZ nije naišao na pravi interes kod gospodarskih subjekata. Tome je tako zbog dva razloga, prvo što njime samim nije moguće pokrenuti obvezujuće privremene mjere kojima bi se pravodobno spriječilo protupravno sklapanje ugovora, te, drugo, što je zbog svoje prirode teško spojiv s poštivanjem posebno kratkih rokova koji se primjenjuju na pravnu zaštitu u svrhu donošenja privremenih mjera i ukidanja odluka koje su donesene nezakonito. Osim toga, moguća učinkovitost postupka mirenja dodatno je oslabljena poteškoćama s kojima se susreće kod sastavljanja potpunog i dovoljno opsežnog popisa neovisnih miritelja za svaku državu članicu, koji bi u svako doba bili na raspolaganju da bi u vrlo kratkom vremenu obradili zahtjeve za mirenje. Stoga je potrebno ukinuti mehanizam mirenja.
- (31) Potrebno je ovlastiti Komisiju da od država članica može tražiti dostavu informacija o funkcioniranju postupaka nacionalne pravne zaštite razmjerno zadanim ciljevima, a kod utvrđivanja opsega i vrste takvih informacija treba sudjelovati i Savjetodavni odbor za ugovore o javnoj nabavi. Naime, samo takve informacije omogućit će pravilno vrednovanje učinkovitosti izmjena donesenih u ovoj Direktivi nakon primjene tijekom dužeg vremenskog razdoblja.

(32) Potrebno je da Komisija prati napredak postignut u državama članicama i izvijesti Europski parlament i Vijeće o učinkovitosti ove Direktive najkasnije tri godine nakon isteka roka za njenu provedbu.

(33) Za provedbu direktiva 89/665/EEZ i 92/13/EEZ potrebno je donijeti mjere u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.

(34) Budući da zbog gore navedenih razloga ciljeve ove Direktive, tj. poboljšanje učinkovitosti postupaka pravne zaštite u vezi sa sklapanjem ugovora koji potpadaju u područje primjene direktiva 2004/18/EZ i 2004/17/EZ, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenim u istom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva, uz istodobno poštivanje načela autonomnog postupanja svake države članice.

(35) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽²⁾, potrebno je da države članice izrade, za sebe i u interesu Zajednice, tablice koje prikazuju korelaciju između ove Direktive i mjera za prenošenje u nacionalno pravo, te da ih objave.

(36) U ovoj se Direktivi poštuju temeljna prava i načela priznata posebno u Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Ovom se Direktivom nastoji osigurati puno poštivanje prava na pravni lijek i poštenu prosudbu u skladu s prvim i drugim podstavcima članka 47. Povelje.

(37) Direktive 89/665/EEZ i 92/13/EEZ treba stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjena Direktive 89/665/EEZ

Direktiva 89/665/EEZ mijenja se kako slijedi:

1. Članci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene i dostupnost postupaka pravne zaštite

1. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore navedene u Direktivi 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (*), osim ako su takvi ugovori izuzeti u skladu s člancima 10. do 18. te Direktive.

Ugovori u smislu značenja ove Direktive uključuju ugovore o javnoj nabavi, okvirne sporazume, koncesije za javne radove i dinamičke sustave nabave.

Države članice poduzimaju mjere potrebne da osiguraju da, vezano uz ugovore koji spadaju u područje primjene Direktive 2004/18/EZ, odluke koje donose javni naručitelji mogu biti učinkovito preispitane i, posebno, što je hitnije moguće u skladu s uvjetima navedenim u člancima 2. do 2.f ove Direktive, zbog toga što se takvim odlukama krši pravo Zajednice u području javne nabave ili nacionalna pravila u kojima je preneseno to pravo.

2. Države članice osiguravaju da nema diskriminacije između poduzeća koja prijavljuju povredu u okviru postupka za sklapanje ugovora, koja proizlazi iz razlikovanja koje ova Direktiva pravi između nacionalnih propisa kojima se provodi pravo Zajednice i drugih nacionalnih propisa.

3. Države članice osiguravaju da su, prema detaljnim pravilima koja mogu utvrditi države članice, postupci pravne zaštite dostupni barem svakoj osobi koja ima ili je imala interes za dobivanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu zbog navodnog kršenja.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).

⁽²⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

4. Države članice mogu zahtijevati da je osoba koja namjerava koristiti postupak pravne zaštite obavijestila javnog naručitelja o navodnom kršenju i o svojoj namjeri da zatraži pravnu zaštitu, pod uvjetom da to ne utječe na rok mirovanja u skladu s člankom 2.a stavkom 2. ili bilo kojim drugim rokovima za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.c.

5. Države članice mogu zahtijevati da dotična osoba najprije zatraži pravnu zaštitu kod javnog naručitelja. U tom slučaju države članice osiguravaju da podnošenje takvog zahtjeva za pravnu zaštitu ima za posljedicu neposrednu obustavu mogućnosti sklapanja ugovora.

Države članice odlučuju o primjerenim sredstvima komunikacije, uključujući faks ili elektronička sredstva, koja se koriste za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s prvim podstavkom.

Obustava iz prvog podstavka ne prestaje prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana, računajući od dana posljednjeg dana kad je javni naručitelj poslao odgovor ako se koriste faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana posljednjeg dana kad je javni naručitelj poslao odgovor, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana posljednjeg dana primitka odgovora.

Članak 2.

Zahtjevi za postupke pravne zaštite

1. Države članice osiguravaju da mjere poduzete u vezi s postupcima pravne zaštite navedenim u članku 1. uključuju ovlasti da:

(a) se što je prije moguće putem privremenih postupaka odrede privremene mjere s ciljem ispravljanja navodnog kršenja ili sprečavanja daljnje štete pojedinim zainteresiranim, uključujući mjere obustave ili osiguranja obustave postupka sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili provedbe bilo koje odluke koju je donio javni naručitelj;

(b) se ukinu ili se osigura ukidanje nezakonito donesenih odluka, uključujući uklanjanje diskriminirajućih tehničkih, ekonomskih ili financijskih specifikacija u pozivu na dostavu ponuda, dokumentaciji za nadmetanje ili bilo kojem drugom dokumentu vezanom uz postupak sklapanja ugovora;

(c) se osobama koje su pretrpjele štetu zbog kršenja dodijeli naknada štete.

2. Ovlasti navedene u stavku 1. i člancima 2.d i 2.e mogu se prenijeti na odvojena tijela nadležna za različite aspekte postupka pravne zaštite.

3. Ako prvostupanjsko tijelo, neovisno o javnom naručitelju, preispituje odluku o odabiru, države članice osiguravaju da javni naručitelj ne može sklopiti ugovor prije nego je tijelo nadležno za pravnu zaštitu donijelo odluku o primjeni privremenih mjera ili o pravnoj zaštiti. Obustava će prestati najranije po isteku roka mirovanja, kako je navedeno u članku 2.a stavku 2. i članku 2.d stavcima 4. i 5.

4. Osim u slučajevima predviđenim u stavku 3. i članku 1. stavku 5., postupak pravne zaštite ne mora nužno imati automatski učinak obustave na postupke sklapanja ugovora na koje se odnose.

5. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za postupke pravne zaštite može uzeti u obzir moguće posljedice privremenih mjera za sve zainteresirane koji bi mogli biti oštećeni, kao i javni interes, te može odlučiti da ne odredi takve mjere kada bi njihove negativne posljedice mogle nadmašiti njihove koristi.

Odluka da se ne odrede privremene mjere ne dovodi u pitanje bilo koje drugo pravo osobe koja zahtijeva takve mjere.

6. Države članice mogu predvidjeti da, kad je podnesen zahtjev za naknadu štete na temelju nezakonito donesene odluke, osporenu odluku mora najprije ukinuti tijelo koje ima potrebne ovlasti.

7. Osim u slučajevima predviđenim u člancima 2.d do 2.f, učinci provedbe ovlasti navedenih u stavku 1. ovog članka na ugovor sklopljen nakon njegova odabira utvrđuju se na temelju nacionalnog prava.

Nadalje, osim u slučaju kad se odluka mora ukinuti prije dodjele naknade štete, država članica može predvidjeti da se nakon sklapanja ugovora u skladu s člankom 1. stavkom 5., stavkom 3. ovog članka ili člancima 2.a do 2.f ovlasti tijela nadležnog za postupke pravne zaštite ograničavaju na dodjelu naknade štete bilo kojoj osobi koja je pretrpjela štetu.

8. Države članice osiguravaju da se odluke koje donosi tijelo nadležno za postupke pravne zaštite mogu učinkovito provoditi.

9. Kad tijela nadležna za postupke pravne zaštite nisu pravosudne naravi, uvijek se moraju pisano navesti obrazloženja njihovih odluka. Nadalje, u takvom se slučaju moraju predvidjeti postupci kojima se bilo kakva navodna nezakonita mjera koju poduzme tijelo nadležno za pravnu zaštitu, ili bilo koja navodna nepravilnost u provođenju ovlasti koje su mu prenesene, može podvrgnuti sudskoj zaštiti ili zaštiti nekog drugog tijela koje je sud ili sudsko vijeće u smislu članka 234. Ugovora i koje je neovisno kako o javnom naručitelju tako i o tijelu nadležnom za pravnu zaštitu.

Članovi takvog neovisnog tijela imenuju se i razrješuju dužnosti prema istim uvjetima kao i članovi sudbene vlasti, glede tijela odgovornog za njihovo imenovanje, trajanje njihova mandata i njihovo razrješjenje. Barem predsjednik tog neovisnog tijela mora imati iste pravne i stručne kvalifikacije kao članovi sudbene vlasti. Neovisno tijelo donosi odluke prema postupku u kojem se saslušavaju obje strane, i njegove su odluke pravno obvezujuće na način kako to odredi svaka pojedina država članica.

(*) SL L 134, 30.4.2004., str. 114. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom Vijeća 2006/97/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 107.);

2. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 2.a

Rok mirovanja

1. Države članice osiguravaju da osobe navedene u članku 1. stavku 3. imaju dovoljno vremena za učinkovito preispitivanje odluka o odabiru koje donose javni naručitelji donošenjem potrebnih propisa u kojima se poštuju minimalni uvjeti navedeni u stavku 2. ovog članka i u članku 2.c.

2. Ugovor se ne smije sklopiti na temelju odluke o odabiru ugovora koji potpada u područje primjene Direktive 2004/18/EZ prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecate-

ljima, ako se koristi faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kada je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecateljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke o odabiru.

Smatra se da su ponuditelji zainteresirani ako još nisu konačno isključeni. Isključenje je konačno ako su o njemu obaviješteni zainteresirani ponuditelji i ako ga neovisno tijelo nadležno za pravnu zaštitu smatra zakonitim ili ako ono više ne može biti predmet postupka pravne zaštite.

Smatra se da su natjecatelji zainteresirani ako im javni naručitelj nije dao informacije o odbijanju njihovih zahtjeva za sudjelovanje prije obavijesti o odluci o odabiru zainteresiranim ponuditeljima.

Svakom zainteresiranom ponuditelju i natjecatelju uz odluku o odabiru mora se dostaviti:

- sažetak odgovarajućih razloga, kako je navedeno u članku 41. stavku 2. Direktive 2004/18/EZ, podložno odredbama članka 41. stavka 3. te Direktive, i
- točan navod o točnom roku mirovanja koji se primjenjuje sukladno odredbama nacionalnog prava, kojima je prenesen ovaj stavak.

Članak 2.b

Odstupanja od roka mirovanja

Države članice mogu predvidjeti da se rokovi navedeni u članku 2.a stavku 2. ove Direktive ne primjenjuju u sljedećim slučajevima:

- (a) ako Direktiva 2004/18/EZ ne zahtijeva prethodnu objavu poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*;
- (b) ako je jedini zainteresirani ponuditelj u smislu članka 2.a stavka 2. ove Direktive onaj koji je odabran za sklapanje ugovora i nema zainteresiranih natjecatelja;
- (c) u slučaju ugovora na temelju okvirnog sporazuma, kako je predviđeno u članku 32. Direktive 2004/18/EZ, i u slučaju posebnog ugovora na temelju dinamičkog sustava nabave, kako je predviđeno u članku 33. te Direktive.

Ako se koristi ovo odstupanje, države članice osigurat će da je ugovor nevažeći, u skladu s člancima 2.d i 2.f ove Direktive ako:

— je došlo do kršenja druge alineje drugog podstavka članka 32. stavka 4. ili članka 33. stavaka 5. ili 6. Direktive 2004/18/EZ, i

— je procijenjena vrijednost jednaka ili prelazi pragove navedene u članku 7. Direktive 2004/18/EZ.

Članak 2.c

Rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu

Kada država članica predvidi da se svi zahtjevi za preispitivanje odluke javnog naručitelja, donesene u okviru ili u odnosu na postupak sklapanja ugovora koji potpada u područje primjene Direktive 2004/18/EZ, moraju podnijeti prije isteka određenog roka, taj je rok najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka javnog naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ako se koristi faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, taj je rok najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka javnog naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke javnog naručitelja. Uz odluku javnog naručitelja svakom ponuditelju ili natjecatelju mora se priložiti sažetak odgovarajućih razloga. U slučaju kad se zahtjev za pravnu zaštitu podnosi vezano uz odluke navedene u članku 2. stavku 1. točki (b) ove Direktive koje ne podliježu posebnoj obvezi obavješćivanja, rok je najmanje 10 kalendarskih dana od dana objave pojedine odluke.

Članak 2.d

Nevaženje

1. Države članice osiguravaju da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o javnom naručitelju, smatra ugovor nevažećim ili da se njegovo nevaženje zasniva na odluci takvog tijela nadležnog za pravnu zaštitu u svakom od sljedećih slučajeva:

(a) ako je javni naručitelj sklopio ugovor bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*, a da to nije dopušteno u skladu s Direktivom 2004/18/EZ;

(b) u slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2. ove Direktive, ako je tim kršenjem ponuditelju koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu uskraćena mogućnost korištenja predugovornih pravnih lijekova te je to kršenje povezano s kršenjem Direktive 2004/18/EZ, ako je to kršenje utjecalo na šanse ponuditelja koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu da dobije ugovor;

(c) u slučajevima navedenim u drugom podstavku članka 2.b točke (c) ove Direktive, ako države članice koriste odstupanje od roka mirovanja za ugovore na temelju okvirnog sporazuma i dinamičkog sustava nabave.

2. Posljedice ugovora koji se smatra nevažećim predviđaju se nacionalnim pravom.

Nacionalno pravo može predvidjeti retroaktivno poništavanje svih ugovornih obaveza ili ograničiti opseg poništenja samo na one obveze koje se još moraju izvršiti. U potonjem slučaju države članice predviđet će primjenu drugih kazni u smislu članka 2.e stavka 2.

3. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o javnom naručitelju, ne mora smatrati ugovor nevažećim čak i ako je bio nezakonito sklopljen zbog razloga navedenih u stavku 1., ako je tijelo nadležno za pravnu zaštitu, nakon što je ispitalo sve relevantne aspekte, utvrdilo da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da učinci ugovora trebaju ostati na snazi. U tom slučaju države članice predviđaju alternativne kazne u smislu članka 2.e stavka 2. koje će se umjesto toga primijeniti.

Gospodarski interesi u važenju ugovora mogu se smatrati prevladavajućim razlozima samo u izuzetnim okolnostima kada bi nevaženje ugovora dovelo do nerazmjernih posljedica.

Međutim, gospodarski interesi izravno vezani uz predmetni ugovor ne predstavljaju prevladavajuće razloge u vezi s općim interesom. Gospodarski interesi izravno vezani uz ugovor uključuju, između ostalog, troškove koji proizlaze iz kašnjenja u izvršenju ugovora, troškove koji proizlaze iz pokretanja novog postupka nabave, troškove uzrokovane promjenom gospodarskog subjekta koji izvršava ugovor i troškove pravnih obaveza koje proizlaze iz nevaženja ugovora.

4. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (a) ovog članka ne primjenjuje ako:

- javni naručitelj smatra da je sklapanje ugovora bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije* dopušteno u skladu s Direktivom 2004/18/EZ,
- je javni naručitelj objavio u *Službenom listu Europske unije* obavijest kako je opisano u članku 3.a ove Direktive kojom izražava svoju namjeru da sklopi ugovor, i
- ugovor nije sklopljen prije isteka roka od 10 kalendarskih dana, računajući od dana poslije dana objave te obavijesti.

5. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (c) ovog članka ne primjenjuje ako:

- javni naručitelj smatra da je sklapanje ugovora u skladu s drugom alinejom drugog podstavka članka 32. stavka 4. ili s člankom 33. stavcima 5. i 6. Direktive 2004/18/EZ,
- je javni naručitelj poslao zainteresiranim ponuditeljima odluku o odabiru zajedno sa sažetkom razloga kako je navedeno u prvoj alineji četvrtog podstavka članka 2.a stavka 2. ove Direktive, i
- ugovor nije sklopljen prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ako se koristi faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke o odabiru.

Članak 2.e

Kršenja ove Direktive i alternativne kazne

1. U slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2., koje nije obuhvaćeno člankom 2.d stavkom 1. točkom (b), države članice predviđaju nevaženje u skladu s člankom 2.d stavcima 1. do 3., ili alternativne kazne. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu neovisno o javnom naručitelju nakon

procjene svih relevantnih aspekata odluči hoće li se ugovor smatrati nevažećim ili će se nametnuti alternativne kazne.

2. Alternativne kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Alternativne kazne su:

- nametanje novčanih kazni javnom naručitelju, ili
- skraćivanje trajanja ugovora.

Države članice mogu tijelu nadležnom za pravnu zaštitu prenijeti široke diskrecijske ovlasti da bi uzimalo u obzir sve relevantne činjenice, uključujući ozbiljnost kršenja, ponašanje javnog naručitelja i, u slučajevima navedenim u članku 2.d stavku 2., opseg u kojem ugovor ostaje na snazi.

Dodjela naknade štete ne predstavlja primjerenu kaznu u smislu ovog stavka.

Članak 2.f

Rokovi

1. Države članice mogu predvidjeti da se u skladu s člankom 2.d stavkom 1. zahtjev za pravnu zaštitu mora podnijeti:

(a) prije isteka najmanje 30 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je:

- javni naručitelj objavio obavijest o sklopljenom ugovoru u skladu s člancima 35. stavkom 4., 36. i 37. Direktive 2004/18/EZ, pod uvjetom da ta obavijest uključuje opravdanje odluke javnog naručitelja da sklopi ugovor bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*, ili
- javni naručitelj obavijestio zainteresirane ponuditelje i natjecatelje o sklapanju ugovora, pod uvjetom da ta obavijest sadrži sažetak odgovarajućih razloga, kako je navedeno u članku 41. stavku 2. Direktive 2004/18/EZ, podložno odredbama članka 41. stavka 3. te Direktive. Ova opcija također se primjenjuje na slučajeve navedene u članku 2.b točki (c) ove Direktive;

(b) i u svakom slučaju prije isteka roka od najmanje šest mjeseci računajući od dana poslije dana sklapanja ugovora.

2. U svim ostalim slučajevima, uključujući zahtjeve za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.e stavkom 1., rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu utvrđuju se prema nacionalnom pravu, podložno odredbama članka 2.c.”;

3. Članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Korektivni mehanizmi

1. Komisija može primijeniti postupak predviđen u stavcima 2. do 5. ako prije sklapanja ugovora smatra da je došlo do ozbiljnog kršenja prava Zajednice u području javne nabave tijekom postupka sklapanja ugovora koji potpada u područje primjene Direktive 2004/18/EZ.

2. Komisija obavještava državu članicu na koju se to odnosi o razlozima zbog kojih je zaključila da je počinjeno ozbiljno kršenje i traži njegovo otklanjanje primjenom odgovarajućih mjera.

3. U roku od 21 kalendarskog dana od primitka obavijesti navedene u stavku 2. država članica na koju se to odnosi dostavlja Komisiji:

(a) potvrdu da je kršenje ispravljeno;

(b) razložno obrazloženje zašto kršenje nije ispravljeno; ili

(c) obavijest da je postupak sklapanja ugovora javni naručitelj sam na svoju inicijativu obustavio ili da je obustavljen na temelju ovlasti navedenih u članku 2. stavku 1. točki (a).

4. Razložno obrazloženje dostavljeno sukladno stavku 3. točki (b) može se zasnivati između ostalog na činjenici da je navodno kršenje već predmetom sudskog ili nekog drugog postupka pravne zaštite ili pravne zaštite kako je navedeno u članku 2. stavku 9. U tom slučaju država članica obavještava Komisiju o rezultatima tih postupaka čim su oni poznati.

5. Ako je država članica obavijestila da je postupak sklapanja ugovora obustavljen u skladu sa stavkom 3. točkom (c), ona Komisiju mora obavijestiti o ukidanju obustave ili o početku drugog postupka sklapanja ugovora, koji se u

cijelosti ili dijelom odnosi na isti predmet. U toj obavijesti dužna je potvrditi da je navodno kršenje ispravljeno ili razložno obrazložiti zašto nije ispravljeno.”;

4. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 3.a

Sadržaj obavijesti za dobrovoljnu ex ante transparentnost

Obavijest navedena u drugoj alineji članka 2.d stavka 4., čiji će oblik utvrditi Komisija u skladu sa savjetodavnim postupkom kako je navedeno u članku 3.b stavku 2., sadrži sljedeće podatke:

(a) ime i kontakt podatke javnog naručitelja;

(b) opis predmeta ugovora;

(c) opravdanje odluke javnog naručitelja da sklopi ugovor bez prethodne objave poziva na nadmetanje u *Službenom listu Europske unije*;

(d) ime i kontakt podatke gospodarskog subjekta u čiju korist je donesena odluka o odabiru; i

(e) prema potrebi, druge podatke koje javni naručitelj smatra korisnima.

Članak 3.b

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za ugovore o javnoj nabavi osnovan člankom 1. Odluke Vijeća 71/306/EEZ od 26. srpnja 1971. (*) (dalje u tekstu: Odbor).

2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (**), uz uzimanje u obzir odredaba njezinog članka 8.

(*) SL L 185, 16.8.1971., str. 15. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 77/63/EEZ (SL L 13, 15.1.1977., str. 15.).

(**) SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).”

5. Članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Provedba

1. Komisija može uz savjetovanje s Odborom tražiti od država članica da joj dostave informacije o funkcioniranju nacionalnog postupka pravne zaštite.

2. Države članice jednom godišnje Komisiji dostavljaju tekst svih odluka, uz navođenje razloga za te odluke, koje su donijela njihova tijela nadležna za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.d stavkom 3.”

6. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 4.a

Revizija

Najkasnije do 20. prosinca 2012. Komisija će preispitati provedbu ove Direktive i izvještavati Europski parlament i Vijeće o njezinoj učinkovitosti, a posebno o djelotvornosti alternativnih kazni i rokovima.”

Članak 2.

Izmjena Direktive 92/13/EEZ

Direktiva 92/13/EEZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene i dostupnost postupaka pravne zaštite

1. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore navedene u Direktivi 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga (*), osim ako su ti ugovori izuzeti u skladu s člankom 5. stavkom 2., člancima 18. do 26., člancima 29. i 30. ili člankom 62. te Direktive.

Ugovori u smislu značenja ove Direktive jesu ugovori o javnoj nabavi robe, ugovori o javnim radovima i uslugama, okvirni sporazumi i dinamički sustavi nabave.

Države članice poduzimaju mjere potrebne da osiguraju da, vezano uz ugovore koji spadaju u područje primjene Direktive 2004/17/EZ, odluke koje donose naručitelji mogu biti

učinkovito preispitane i, posebno, što je hitnije moguće u skladu s uvjetima navedenim u člancima 2. do 2.f ove Direktive, zbog toga što se takvim odlukama krši pravo Zajednice u području javne nabave ili nacionalna pravila u kojima je preneseno to pravo.

2. Države članice osiguravaju da nema diskriminacije među poduzećima koja prijavljuju povredu u okviru postupka za sklapanje ugovora, koja proizlazi iz razlikovanja koje ova Direktiva pravi između nacionalnih propisa kojima se provodi pravo Zajednice i drugih nacionalnih propisa.

3. Države članice osiguravaju da su, prema detaljnim pravilima koja mogu utvrditi države članice, postupci pravne zaštite dostupni barem svakoj osobi koja ima ili je imala interes za dobivanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu zbog navodnog kršenja.

4. Države članice mogu zahtijevati da je osoba koja namjerava koristiti postupak pravne zaštite obavijestila naručitelja o navodnom kršenju i o svojoj namjeri da zatraži pravnu zaštitu, pod uvjetom da to ne utječe na rok mirovanja u skladu s člankom 2.a stavkom 2. ili bilo kojim drugim rokovima za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.c.

5. Države članice mogu zahtijevati da dotična osoba najprije zatraži pravnu zaštitu kod naručitelja. U tom slučaju države članice osiguravaju da podnošenje takvog zahtjeva za pravnu zaštitu ima za posljedicu neposrednu obustavu mogućnosti sklapanja ugovora.

Države članice odlučuju o primjerenim sredstvima komunikacije, uključujući faks ili elektronička sredstva, koja se koriste za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu u skladu s prvim podstavkom.

Obustava iz prvog podstavka ne prestaje prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana, računajući od dana poslije dana kad je naručitelj poslao odgovor, ako se koriste faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je naručitelj poslao odgovor, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odgovora.

(*) SL L 134, 30.4.2004., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom Vijeća 2006/97/EZ (SL L 363, 20.12.2006., str. 107.);

2. Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se naslov „Zahtjevi za postupke pravne zaštite“;

(b) stavci 2. do 4. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlasti navedene u stavku 1. i člancima 2.d i 2.e mogu se prenijeti na odvojena tijela nadležna za različite aspekte postupka pravne zaštite.

3. Ako prvostupanjsko tijelo, neovisno o naručitelju, preispituje odluku o odabiru, države članice osiguravaju da naručitelj ne može sklopiti ugovor prije nego je tijelo nadležno za pravnu zaštitu donijelo odluku o primjeni privremenih mjera ili o pravnoj zaštiti. Obustava će prestati najranije po isteku roka mirovanja, kako je navedeno u članku 2.a stavku 2. i članku 2.d stavcima 4. i 5.

3.a Osim u slučajevima kako je predviđeno u stavku 3. i članku 1. stavku 5., postupak pravne zaštite ne mora nužno imati automatski učinak obustave na postupke sklapanja ugovora na koje se odnosi.

4. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za postupke pravne zaštite može uzimati u obzir moguće posljedice privremenih mjera za sve zainteresirane koji bi mogli biti oštećeni, kao i javni interes, te može odlučiti da ne odredi takve mjere kada bi njihove negativne posljedice mogle nadmašiti njihove koristi.

Odluka da se ne odrede privremene mjere ne dovodi u pitanje bilo koje drugo pravo osobe koja zahtijeva takve mjere.”;

(c) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Osim u slučajevima predviđenim u člancima 2.d do 2.f, učinci provođenja ovlasti koje su navedene u stavku 1. ovog članka na ugovor sklopljen nakon njegova odabira utvrđuju se na temelju nacionalnog prava.

Nadalje, osim u slučaju kad se odluka mora ukinuti prije dodjele naknade štete, država članica može predvidjeti da se nakon sklapanja ugovora u skladu s člankom 1.

stavkom 5., stavkom 3. ovog članka ili člancima 2.a do 2.f ovlasti tijela nadležnog za postupke pravne zaštite ograničavaju na dodjelu naknade štete bilo kojoj osobi koja je pretrpjela štetu.”;

(d) u prvom podstavku stavka 9. riječi „sud ili sudsko vijeće u smislu članka 177. Ugovora” zamjenjuju se riječima: „sud ili sudsko vijeće u smislu članka 234. Ugovora”;

3. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 2.a

Rok mirovanja

1. Države članice osiguravaju da osobe navedene u članku 1. stavku 3. imaju dovoljno vremena za učinkovito preispitivanje odluka o odabiru koje donose naručitelji, donošenjem potrebnih propisa u kojima se poštuju minimalni uvjeti navedeni u stavku 2. ovog članka i u članku 2.c.

2. Ugovor se ne smije sklopiti na temelju odluke o odabiru koji potpada u područje primjene Direktive 2004/17/EZ prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecateljima, ako se koriste faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kada je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima i natjecateljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke o odabiru.

Smatra se da su ponuditelji zainteresirani ako još nisu konačno isključeni. Isključenje je konačno ako su o njemu obaviješteni zainteresirani ponuditelji i ako ga neovisno tijelo nadležno za pravnu zaštitu smatra zakonitim ili ako ono više ne može biti predmet postupka pravne zaštite.

Smatra se da su natjecatelji zainteresirani sve dok im naručitelj nije dao informacije o odbijanju njihovih zahtjeva za sudjelovanje prije obavijesti o odluci o odabiru zainteresiranim ponuditeljima.

Svakom zainteresiranom ponuditelju i natjecatelju uz odluku o odabiru mora se dostaviti:

- sažetak odgovarajućih razloga, kako je navedeno u članku 49. stavku 2. Direktive 2004/17/EZ, i
- točan navod o točnom roku mirovanja koji se primjenjuje sukladno odredbama nacionalnog prava, u kojima je prenesen ovaj stavak.

Članak 2.b

Odstupanja od roka mirovanja

Države članice mogu predvidjeti da se rokovi navedeni u članku 2.a stavku 2. ove Direktive ne primjenjuju u sljedećim slučajevima:

- (a) ako Direktiva 2004/17/EZ ne zahtijeva prethodnu objavu poziva u *Službenom listu Europske unije*;
- (b) ako je jedini zainteresirani ponuditelj u smislu članka 2.a stavka 2. ove Direktive onaj koji je odabran za sklapanje ugovora i nema zainteresiranih natjecatelja;
- (c) u slučaju posebnih ugovora na temelju dinamičkog sustava nabave, kako je predviđeno u članku 15. Direktive 2004/17/EZ.

Ako se koristi ovo odstupanje, države članice osiguravaju da je ugovor nevažeći u skladu s člancima 2.d i 2.f ove Direktive, ako:

- je došlo do kršenja članka 15. stavaka 5. ili 6. Direktive 2004/17/EZ, i
- je vrijednost ugovora jednaka ili prelazi pragove navedene u članku 16. Direktive 2004/17/EZ.

Članak 2.c

Rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu

Kada država članica predvidi da se svi zahtjevi za reviziju odluke naručitelja, donesene u okviru ili u odnosu na postupak sklapanja ugovora koji potpada u područje primjene Direktive 2004/17/EZ, moraju podnijeti prije isteka određenog roka, taj je rok najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ako se koriste faks ili

elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, taj je rok najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka naručitelja poslana ponuditelju ili natjecatelju, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke naručitelja. Uz odluku naručitelja, svakom ponuditelju ili natjecatelju mora se priložiti sažetak odgovarajućih razloga. U slučaju kad se zahtjev za pravnu zaštitu podnosi vezano uz odluke navedene u članku 2. stavku 1. točki (b) ove Direktive, a koje ne podliježu posebnoj obvezi obavješćivanja, rok je najmanje 10 kalendarskih dana od dana objave pojedine odluke.

Članak 2.d

Nevaženje

1. Države članice osiguravaju da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o naručitelju, smatra ugovor nevažećim ili da se njegovo nevaženje zasniva na odluci takvog tijela nadležnog za pravnu zaštitu u svakom od sljedećih slučajeva:

- (a) ako je naručitelj sklopio ugovor bez prethodne objave poziva u *Službenom listu Europske unije*, a da to nije dopušteno u skladu s Direktivom 2004/17/EZ;
- (b) u slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2. ove Direktive, ako je tim kršenjem ponuditelju koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu uskraćena mogućnost korištenja predugovornih pravnih lijekova te je to kršenje povezano s kršenjem Direktive 2004/17/EZ, ako je to kršenje utjecalo na šanse podnositelja koji podnosi zahtjev za pravnu zaštitu da dobije ugovor;
- (c) u slučajevima navedenim u drugom podstavku članka 2.b točke (c) ove Direktive, ako države članice koriste odstupanje od roka mirovanja za ugovore na temelju dinamičkog sustava nabave.

2. Posljedice ugovora koji se smatra nevažećim predviđet će se nacionalnim pravom.

Nacionalno pravo može predvidjeti retroaktivno poništavanje svih ugovornih obveza ili ograničiti opseg poništenja samo na one obveze koje se još moraju izvršiti. U potonjem slučaju države članice predviđaju primjenu drugih kazni u smislu članka 2.e stavka 2.

3. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o naručitelju, ne mora smatrati ugovor nevažećim čak i ako je bio nezakonito sklopljen zbog razloga navedenih u stavku 1., ako je tijelo nadležno za pravnu zaštitu, nakon što je ispitalo sve relevantne aspekte, utvrdilo da prevladavajući razlozi u vezi s općim interesom zahtijevaju da učinci ugovora trebaju ostati na snazi. U tom slučaju države članice moraju predvidjeti alternativne kazne u smislu članka 2.e stavka 2. koje će se umjesto toga primijeniti.

Gospodarski interesi u važenju ugovora mogu se smatrati prevladavajućim razlozima samo u izuzetnim okolnostima kada bi nevaženje ugovora dovelo do nerazmjernih posljedica.

Međutim, gospodarski interesi izravno vezani uz predmetni ugovor ne predstavljaju prevladavajuće razloge u vezi s općim interesom. Gospodarski interesi izravno vezani uz ugovor uključuju, između ostalog, troškove koji proizlaze iz kašnjenja u izvršenju ugovora, troškove koji proizlaze iz pokretanja novog postupka nabave, troškove uzrokovane promjenom gospodarskog subjekta koji izvršava ugovor i troškove pravnih obveza koje proizlaze iz nevaženja ugovora.

4. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (a) ovog članka ne primjenjuje ako:

— naručitelj smatra da je sklapanje ugovora bez prethodne objave poziva u *Službenom listu Europske unije* dopušteno u skladu s Direktivom 2004/17/EZ,

— je naručitelj objavio u *Službenom listu Europske unije* obavijest, kako je opisano u članku 3.a ove Direktive, kojom izražava svoju namjeru da sklopi ugovor, i

— ugovor nije sklopljen prije isteka roka od 10 kalendarskih dana, računajući od dana poslije dana objave te obavijesti.

5. Države članice predviđaju da se stavak 1. točka (c) ovog članka ne primjenjuje ako:

— naručitelj smatra da je sklapanje ugovora u skladu s člankom 15. stavcima 5. i 6. Direktive 2004/17/EZ,

— je naručitelj poslao zainteresiranim ponuditeljima odluku o odabiru zajedno sa sažetkom razloga, kako je navedeno u prvoj alineji četvrtog podstavka članka 2.a stavka 2. ove Direktive, i

— ugovor nije sklopljen prije isteka roka od najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ako se koriste faks ili elektronička sredstva, ili, ako se koriste druga sredstva komunikacije, prije isteka roka od najmanje 15 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je odluka o odabiru poslana zainteresiranim ponuditeljima, ili najmanje 10 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana primitka odluke o odabiru.

Članak 2.e

Kršenja ove Direktive i alternativne kazne

1. U slučaju kršenja članka 1. stavka 5., članka 2. stavka 3. ili članka 2.a stavka 2., koje nije obuhvaćeno člankom 2.d stavkom 1. točkom (b), države članice predviđaju nevaženje u skladu s člankom 2.d stavcima 1. do 3. ili alternativne kazne. Države članice mogu predvidjeti da tijelo nadležno za pravnu zaštitu, neovisno o naručitelju, nakon procjene svih relevantnih aspekata odluči hoće li se ugovor smatrati nevažećim ili će se nametnuti alternativne kazne.

2. Alternativne kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Alternativne kazne su:

— nametanje novčanih kazni naručitelju, ili

— skraćivanje trajanja ugovora.

Države članice mogu tijelu nadležnom za pravnu zaštitu prenijeti široke diskrecijske ovlasti da bi uzimalo u obzir sve relevantne činjenice, uključujući ozbiljnost kršenja, ponašanje naručitelja i, u slučajevima navedenim u članku 2.d stavku 2., opseg u kojem ugovor ostaje na snazi.

Dodjela naknade štete ne predstavlja primjerenu kaznu u smislu ovog stavka.

Članak 2.f**Rokovi**

1. Države članice mogu predvidjeti da se u skladu s člankom 2.d stavkom 1. zahtjev za pravnu zaštitu mora podnijeti:

(a) prije isteka najmanje 30 kalendarskih dana računajući od dana poslije dana kad je:

— naručitelj objavio obavijest o sklopljenom ugovoru u skladu s člancima 43. i 44. Direktive 2004/17/EZ, pod uvjetom da ta obavijest uključuje opravdanje odluke naručitelja da sklopi ugovor bez prethodne objave poziva u *Službenom listu Europske unije*, ili

— naručitelj obavijestio zainteresirane ponuditelje i natjecatelje o sklapanju ugovora, pod uvjetom da ta obavijest sadrži sažetak odgovarajućih razloga, kako je navedeno u članku 49. stavku 2. Direktive 2004/17/EZ. Ova se opcija također primjenjuje na slučajeve navedene u članku 2.b točki (c) ove Direktive;

(b) i u svakom slučaju prije isteka roka od najmanje šest mjeseci računajući od dana poslije dana sklapanja ugovora.

2. U svim ostalim slučajevima, uključujući zahtjeve za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.e stavkom 1., rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu utvrđuju se prema nacionalnom pravu, ovisno o odredbama članka 2.c.”

4. Članci 3. do 7. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 3.a**Sadržaj obavijesti za dobrovoljnu ex ante transparentnost**

Obavijest navedena u drugoj alineji članka 2.d stavka 4., čiji će oblik utvrditi Komisija u skladu sa savjetodavnim postupkom kako je navedeno u članku 3.b stavku 2., mora sadržavati sljedeće podatke:

(a) ime i kontakt podatke naručitelja;

(b) opis predmeta ugovora;

(c) opravdanje odluke naručitelja da sklopi ugovor bez prethodne objave poziva u *Službenom listu Europske unije*;

(d) ime i kontakt podatke gospodarskog subjekta u čiju je korist donesena odluka o odabiru; i

(e) prema potrebi, druge podatke koje naručitelj smatra korisnima.

Članak 3.b**Odborski postupak**

1. Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za ugovore o javnoj nabavi osnovan člankom 1. Odluke Vijeća 71/306/EEZ od 26. srpnja 1971. (*) (dalje u tekstu: Odbor).

2. Kad se upućuje na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (**), uz uzimanje u obzir odredaba njezinog članka 8.

(*) SL L 185, 16.8.1971., str. 15. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 77/63/EEZ (SL L 13, 15.1.1977., str. 15.).

(**) SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).”

5. Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.**Korektivni mehanizam**

1. Komisija može primijeniti postupak predviđen u stavcima 2. do 5. ako prije sklapanja ugovora smatra da je došlo do ozbiljnog kršenja prava Zajednice u području javne nabave tijekom postupka sklapanja ugovora koji potpada u područje primjene Direktive 2004/17/EZ, ili u odnosu na članak 27. točku (a) te Direktive u slučaju naručitelja na koje se ta odredba primjenjuje.

2. Komisija obavještava državu članicu na koju se to odnosi o razlozima zbog kojih je zaključila da je počinjeno ozbiljno kršenje i traži njegovo otklanjanje primjenom odgovarajućih mjera.

3. U roku od 21 kalendarskog dana od primitka obavijesti navedene u stavku 2. država članica na koju se to odnosi dostavlja Komisiji:

(a) potvrdu da je kršenje ispravljeno;

(b) razložno obrazloženje zašto kršenje nije ispravljeno; ili

(c) obavijest da je postupak sklapanja ugovora naručitelj sam na svoju inicijativu obustavio ili da je obustavljen na temelju ovlasti navedenih u članku 2. stavku 1. točki (a).

4. Razložno obrazloženje dostavljeno sukladno stavku 3. točki (b) može se zasnivati između ostalog na činjenici da je navodno kršenje već predmet sudskog ili nekog drugog postupka pravne zaštite ili pravne zaštite kako je navedeno u članku 2. stavku 9. U tom slučaju država članica obavještava Komisiju o rezultatima tih postupaka čim su oni poznati.

5. Ako je država članica obavijestila da je postupak sklapanja ugovora obustavljen u skladu sa stavkom 3. točkom (c), ona mora obavijestiti Komisiju o ukidanju obustave ili o početku drugog postupka sklapanja ugovora, koji se u cijelosti ili dijelom odnosi na isti predmet. U toj obavijesti dužna je potvrditi da je navodno kršenje ispravljeno ili razložno obrazložiti zašto nije ispravljeno.”

6. Članci 9. do 12. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 12.

Provedba

1. Komisija može uz savjetovanje s Odborom tražiti od država članica da joj dostave informacije o funkcioniranju nacionalnog postupka pravne zaštite.

2. Države članice jednom godišnje Komisiji dostavljaju tekst svih odluka, uz navođenje razloga za te odluke, koje su donijela njihova tijela nadležna za pravnu zaštitu u skladu s člankom 2.d stavkom 3.

Članak 12.a

Revizija

Najkasnije do 20. prosinca 2012. Komisija će preispitivati provedbu ove Direktive i izvještavati Europski parlament i

Vijeće o njezinoj učinkovitosti, a posebno o djelotvornosti alternativnih kazni i rokovima.”

7. Briše se Prilog.

Članak 3.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 20. prosinca 2009. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. prosinca 2007.

Za Europski parlament

Predsjednik

H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće

Predsjednik

M. LOBO ANTUNES